

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Geheim met termijn	18 september 2023	n.v.t.

Onderwerp

Najaarsnota 2023 – 2de lezing

Advies

1. Vast te stellen de wijzigingen op de beleidsprestaties zoals opgenomen in de Najaarsnota 2023.
2. Vast te stellen het Statenvoorstel voor de Najaarsnota 2023, waarin opgenomen de bijstellingen van Subsidieplafonds 2023 e.v., en bekendmaking door publicatie in het Provinciaal Blad daarvan.
3. Te machtigen portefeuillehouder M.E. van Leeuwen redactionele aanpassingen aan te brengen in het Statenvoorstel en in de bijlage Najaarsnota 2023.
4. Te machtigen portefeuillehouder M.E. van Leeuwen om technische vragen van leden van Provinciale Staten over de Najaarsnota 2023 te beantwoorden.
5. Vast te stellen het Besluit deelplafonds Najaarsnota 2023 onder voorbehoud van vaststelling door Provinciale Staten van het Besluit subsidieplafonds Najaarsnota 2023.
6. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de Najaarsnota 2023.
7. Te bepalen dat het Besluit deelplafonds Najaarsnota 2023 wordt bekend gemaakt in het Provinciaal Blad na publicatie in het provinciaal blad van het Besluit subsidieplafonds Najaarsnota 2023.
8. Geheimhouding op te leggen op de besluitpunten 1 tot en met 7 en de daaraan ten grondslag liggende documenten op grond van Artikel 84 Provinciewet, juncto art. 5.1 lid 4 van de Wet open overheid en deze op te heffen nadat Gedeputeerde Staten in tweede lezing over de Najaarsnota 2023 een besluit hebben genomen en dit aan Provinciale Staten is toegestuurd.

Besluit GS

Vastgesteld met een machtiging voor de portefeuillehouder om:de mutaties tussen verschillende beleidsprestaties (w.o zonne-energie en windenergie) nog op te nemen

Bijlagen

1. Statenvoorstel - Najaarsnota 2023 - DOS-2022-0007431
2. Najaarsnota 2023
3. Bijlagenboek Najaarsnota 2023
4. Besluit deelplafonds (GS) Najaarsnota 2023
5. Besluit subsidieplafonds (PS) Najaarsnota 2023

1 Toelichting voor het College

Het college van GS in staat te stellen om een bespreking te voeren over (tweede lezing):

- a. De in de Najaarsnota 2023 opgenomen bijstellingen met een effect op het begrotingssaldo;
- b. De in de Najaarsnota opgevoerde verschuivingen in beleidsprestaties;
- c. De doorgeschoven middelen naar toekomstige jaren;
- d. De beslispunten zoals die zijn verwoord in het Statenvoorstel.

Het uitgangspunt voor de Najaarsnota is om dit product als 'beleidsarm' te typeren en alleen financiële bijstellingen ten laste van de algemene middelen op te nemen als deze onvoorzien, onvermijdelijk en/of onuitstelbaar zijn (3 O's). Dit uitgangspunt is gehanteerd om de beschikbare (financiële) ruimte zo groot mogelijk te houden voor de verdere uitwerking van het coalitieakkoord.

In het coalitieakkoord 'Krachtig Zuid-Holland' is een extra inzet genoemd van € 150 mln voor deze coalitieperiode 2023-2027. Bij de begroting 2024 worden die budgetten die aflopen, maar waar nog geen beleidsaanpassing voor is doorgevoerd in het omgevingsbeleid, alleen voor het jaar 2024 toegevoegd.

In deze Najaarsnota 2023 zijn de kosten die samenhangen met de zesde en zevende gedeputeerde meerjarig verwerkt. Hierbij zij opgemerkt dat deze kosten jaarlijks circa € 0,9 mln (2023: € 0,7 mln) hoger uitvallen dan hetgeen eerder was opgenomen in het D-memo (€ 0,5 mln) voor 2024-2027. De additionele last in 2023 is mede ingegeven doordat er ten aanzien van de zesde gedeputeerde reeds in 2023 sprake was van aflopende budgetten en er nog geen budget was opgenomen voor een zevende gedeputeerde. Alle overige budgetten opgenomen in het D-memo ten aanzien van het coalitieakkoord zijn verwerkt in de Begroting 2024.

Financieel beeld

In de Najaarsnota is een totaal aan lasten opgenomen van € 839 mln. De baten bedragen € 829,3 mln. Het negatieve saldo van baten en lasten bedraagt € 9,7 mln en wordt gedekt door het inzetten van bestemmingsreserves en de algemene reserve.

De lasten dalen ten opzichte van de Voorjaarsnota 2023 met € 54 mln. De baten stijgen ten opzichte van de Voorjaarsnota met € 12 mln. Het totale saldo van baten en lasten stijgt daarmee met € 66 mln. Op diverse wijzen worden middelen bij Najaarsnota 2023 doorgeschoven naar toekomstige jaren (2024 e.v.). Deze methoden betreffen:

1. Via het begrotingssaldo (doorschuiven van middelen) in de Najaarsnota 2023: € 16,1 mln.
2. Mutaties via vrij te muteren reserves: € 35,3 mln.

Doordat een bedrag van € 35,3 mln terugvloeit naar de bestemmingsreserves bedraagt de mutatie op het begrotingssaldo € 30,7 mln. Het begrotingssaldo bedroeg € 27,6 mln negatief bij Voorjaarsnota 2023. Bij de Najaarsnota 2023 resteert een begrotingssaldo van € 3,1 mln positief (-/- € 27,6 mln + € 30,7 mln). Dit wordt verrekend met de algemene reserve.

Na verrekening van bovenstaand saldo bedraagt de algemene reserve € 290,1 mln, waarvan een Bufferreserve Weerstandscapaciteit van € 32,1 mln. Daarmee bedraagt de vrij te besteden algemene reserve € 258 mln bij Najaarsnota 2023.

Financiële bijstellingen na eerste lezing

Ten opzichte van de eerste lezing hebben er verschillende wijzigingen plaatsgevonden die effect hebben op het begrotingsaldo. Door deze wijzigingen verbetert het begrotingsaldo van € 4,8 mln negatief bij eerste lezing naar € 3,1 mln positief bij tweede lezing. Dit betreft de volgende mutaties:

Nr.	Type	BD	Onderwerp	Bedrag				
				2023	2024	2025	2026	Totaal
1	Nieuw	1-1	Doorschuiven van middelen: dossier Stikstof	7,0	-3,5	-3,5		-
2	Nieuw	4-1	Doorschuiven van subsidies: project Maakfabriek Leerpark	1,1	-0,2	-0,2	-0,6	-0,0
3	Nieuw	4-1	Vrijval middelen: MKB Innovatiestimulering Topsectoren 2022	0,1				0,1
4	Nieuw	4-2	Vrijval middelen: planvorming bedrijventerreinen en detailhandel	0,3				0,3
5	Nieuw	5-2	Doorschuiven subsidies: bijstelling kasritme subsidieregeling WIS	0,4	-0,2	-0,2		-
6	Nieuw	6-1	Wijziging inzet budget SPUK Flexpool	0,3	0,7	-1,0		-
7	Nieuw	8-1	Additionele kosten Nieuwe Centrale De Koningspoort	-0,2				-0,2
8	1ste lezing	8-1	Additionele kosten 6/7 gedeputeerde	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,1
9	1ste lezing	4-3	Terugdraaien journaal vrijval subsidies Restauratie en Erfgoed	-0,7				-0,7
10	1ste lezing	7-3	Terugdraaien journaal vrijval Klimaatadaptatie budget 2023	-0,3				-0,3
Totaal				7,9	-3,2	-4,9	-0,6	-0,8

Mutaties 1, 2, 5 en 6 betreffen het doorschuiven van middelen naar toekomstige jaren. Mutaties 3 en 4 betreffen additionele vrijval van middelen in 2023. Mutatie 7 betreft nieuw opgevoerde kosten ter dekking van de inrichting van de Nieuwe Centrale De Koningspoort. Mutaties 9 en 10 zijn het terugdraaien van eerdere journalen naar aanleiding van de besluitvorming bij eerste lezing waardoor het initiële voordeel teniet wordt gedaan.

Bij de eerste lezing is ook besloten de kosten voor de zesde gedeputeerde structureel te maken en de kosten voor de zevende gedeputeerde tot en met 2027 mee te nemen (heel jaar). Deze wijzigingen zijn doorgevoerd en hebben onder mutatie 8 een beperkt effect op het begrotingsaldo in de gepresenteerde periode. Daarnaast is zoals besproken € 0,2 mln van het budget zonne-energie ingezet voor het project windenergie Lansingerland. Dit betreft een bijstelling binnen dezelfde beleidsprestatie. Deze mutatie raakt het begrotingsaldo niet.

Tekstuele bijstellingen na eerste lezing

Bij de eerste lezing is aangegeven het doorschuiven van middelen specifiek te koppelen aan het realistisch ramen (in tijd) en realisatiekracht. In het Financieel beeld - Samenvatting is hier specifiek aandacht aan geschonken, evenals onder Financieel beeld, Hoe is de Najaarsnota 2023 opgebouwd, Lasten.

Realistisch begroten

Een terugkerend punt van aandacht is de mate waarin de organisatie in staat is om de opgenomen lastenbudgetten ook tot besteding te brengen. Dit wordt veelal aangeduid als 'realistisch begroten' of 'realisatiekracht'. In de totstandkoming van deze Najaarsnota is hier op verschillende wijzen aandacht aan geschonken.

In deze Najaarsnota is voor het jaar 2023 een lastenniveau opgenomen van € 839 mln. Dat is bijna € 54 mln lager dan het lastenbudget dat in de Voorjaarsnota 2023 (€ 893 mln) was opgenomen, maar circa € 50 mln hoger dan wat er aan lasten is gerealiseerd in de jaarrekening 2022 (€ 789 mln). Het doorschuiven van lasten naar de toekomst is een gevolg van een meer realistische raming van de begroting. Het hoge resterende lastenniveau in 2023 betekent echter ook dat in de resterende

maanden van dit jaar onverminderd aandacht moet blijven voor de realisatie om de onderbesteding bij de jaarrekening 2023 zoveel mogelijk te beperken.

Indexeren / prijscompensatie

Er vinden bij de Najaarsnota geen mutaties plaats op de stelpost prijscompensatie. Alle mutaties prijscompensatie gerelateerd aan 2023 zijn verwerkt bij Begroting 2023 en de stelpost prijscompensatie voor het jaar 2023 bedraagt nihil. De verzoeken tot prijscompensatie vanuit de ambities op basis van de stelpost opgenomen in de kadernota 2024 zijn onderdeel van de Begroting 2024.

Bijstellingen Mutaties tussen beleidsprestaties

Bijstellingen tussen beleidsprestaties die vallen onder hetzelfde beleidsdoel is een bevoegdheid van GS. Dit is als beslispunt 1 in dit GS-voorstel opgenomen. Onderstaande tabel toont welke bijstellingen het betreft in deze Najaarsnota.

Nr.	Beleidsprestatie	Lasten
1	3-3-1 Verhogen energie efficiëntie en mede ontwikkelen energie infrastructuur	€ -100.000
	3-3-2 Vernieuwen en innoveren van het energie- en grondstoffen (eco-)systeem	€ 100.000
2	5-1-1 Natuur	€ -100.000
	5-1-2 Bevorderen Biodiversiteit	€ 100.000

Opheffing reserves

De financiële verordening geeft aan dat reserves die structureel onder de € 1,5 mln komen vrijvallen aan de algemene reserve en dat het benodigde budget dan wordt opgenomen in de exploitatie (als lastenbudget). De volgende komt hiervoor in aanmerking per 31 december 2023 en wordt ter besluitvorming voorgelegd.

- Regionale gebiedsgerichte economische projecten (vrijval € 0,2 mln).

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 0,00
 Programma : Ambitie 8 - Bedrijfsvoering -Financiën en Organisatie
 Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

De financiële consequenties zijn beschreven in de bijlage: Statenvoorstel - Najaarsnota 2023 - DOS-2022-0007431 en in de najaarsnota 2023 zelf.

Juridisch kader

Aan de besluitpunten 1 tot en met 7 en de daaraan ten grondslag liggende documenten wordt op grond van Artikel 84 Provinciewet, juncto art. 5.1 lid 4 van de Wet open overheid geheimhouding opgelegd aan eenieder die hiervan kennis draagt. De reden is dat Provinciale Staten er belang bij hebben als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie.

Geheimhouding tot na besluitvorming Gedeputeerde Staten bij laatste lezing is noodzakelijk omdat op basis van de behandeling in Gedeputeerde Staten mogelijk nog wijzigingen moeten worden doorgevoerd.

Onder besluitpunten 2 en 7 bestaat de verplichting tot publicatie in het Provinciaal Blad. Onder besluitpunt 2 betreft dit de bijstellingen van Subsidieplafonds 2023 e.v. Onder besluitpunt 7 betreft dit de publicatie van het Besluit deelplafonds Najaarsnota 2023 na publicatie in het provinciaal blad van het Besluit subsidieplafonds Najaarsnota 2023 (besluitpunt 2).

2 Voorafgaande besluitvorming

N.v.t.

3 Proces

Na de 2^e lezing worden eventueel opvolgende punten waar nodig cijfermatig en tekstueel (onder tekstmandaat) verwerkt in de P&C producten. Financieel technische mutaties n.a.v. 2^e lezing kunnen nog worden verwerkt tot en met donderdag 21 september. Het laatste aanlevermoment voor tekstuele wijzigingen (onder tekstmandaat) is woensdag 27 september.

Het boekwerk zal vervolgens dinsdagmiddag 3 oktober verzonden worden naar de griffie ter agendering op de verschillende commissies en PS (8 november). De behandelingen zullen zijn op (onder voorbehoud):

Technische sessie	23 oktober 2023
<u>Statencommissies:</u>	
Bereikbaarheid en Wonen	25 oktober 2023
Ruimte en Milieu	25 oktober 2023
Economie en Energie	25 oktober 2023
Landelijk gebied	1 november 2023
Bestuur, Maatschappij en Middelen (BMM)	1 november 2023
Provinciale Staten	8 november 2023

4 Participatie en rolname

N.v.t.

5 Communicatiestrategie

De Najaarsnota 2023 wordt digitaal en op papier aangeboden aan PS en ook digitaal gepubliceerd op de website <http://www.begrotingzuidholland.nl>.